

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 20. jūlijā
(OR. en)

11554/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0210(COD)

ENV 768
STATIS 31
ECO 72
FIN 842
CODEC 1160

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 11. jūlijs
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 329 final
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko attiecībā uz jaunu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanu groza Regulu (ES) Nr. 691/2011

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 329 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 329 *final*

Briselē, 11.7.2022.
COM(2022) 329 final

2022/0210 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko attiecībā uz jaunu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanu groza Regulu (ES)
Nr. 691/2011**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 6. jūlija Regulā (ES) Nr. 691/2011 par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem¹ ir noteikta vienota Eiropas vides ekonomisko kontu datu vākšanas, apkopošanas, nosūtīšanas un novērtēšanas sistēma. Tā tika grozīta ar Regulu (ES) Nr. 538/2014². Regula attiecas uz šādiem sešiem moduļiem: gaisa emisiju konti, vides nodokļi saimniecisko darbību dalījumā, ekonomikas mēroga materiālu plūsmas konti, vides aizsardzības izdevumu konti, vides preču un pakalpojumu nozares konti un energoresursu fiziskās plūsmas konti.

Regulas 10. pantā uzskaitīti potenciāli jauni moduļi, kas, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, jāievieš vēlāk. Ar šo priekšlikumu ievieš šādus trīs jaunus vides kontu moduļus, kas jau paredzēti 10. pantā: meža resursu konti, ekosistēmu konti un vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu konti.

Priekšlikuma galvenais mērķis ir paplašināt Eiropas vides ekonomisko kontu tvērumu, lai sniegtu labāku informāciju Eiropas zaļā kursa³ (izaugsmes stratēģija, kuras mērķis ir pārveidot ES par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku) vajadzībām.

Vides ekonomiskie konti ir daudzfunkcionāla statistikas sistēma, kas apvieno ekonomikas un vides informāciju. Konsekventā un ar makroekonomikas statistiku (nacionālie konti) saderīgā veidā tie mēra vides ieguldījumu ekonomikā un ekonomikas ietekmi uz vidi.

Lietotāji analizē un izmanto vides ekonomiskos kontus modelēšanā un perspektīvu noteikšanā, kā arī politikas priekšlikumu sagatavošanā un ziņošanā par politikas īstenošanu un ietekmi. Jaunie moduļi šiem mērķiem darīs pieejamas integrētākas datu kopas.

Ekosistēmu konti apvieno bioloģiskās daudzveidības un dabas kapitāla apsvērumus ar vispārējiem ekonomiskiem jautājumiem par resursu sadali un ilgtspēju. Meža resursu konti konkrēti mēra meža platību un tajā pieejamo kokmateriālu ieguves daļu un izseko to izmaiņas laika gaitā. Vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu konti identificē un kvantificē iekšzemes fiskālās politikas pasākumus un trešo valstu resursus, kas atbalsta zaļo kursu ar saimniecisko darbību un produktu palīdzību, aizsargājot vidi un dabas resursus.

Trīs ierosinātie moduļi atbilst starptautiskajiem statistikas standartiem un balstās uz tiem: t. i., integrēto vides ekonomisko kontu sistēmas (*SEEA*) centrālo regulējumu un *SEEA* ekosistēmu kontiem⁴. Apvienoto Nāciju Organizācijas Statistikas komisija pieņēma *SEEA* centrālo regulējumu kā statistikas standartu savā 43. sesijā 2012. gada februārī un *SEEA* ekosistēmu kontus — savā 52. sesijā 2021. gada martā. Jaunie moduļi pilnībā atbilst *SEEA*.

¹ OV L 192, 22.7.2011., 1. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 538/2014 (2014. gada 16. aprīlis), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 691/2011 par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem (OV L 158, 27.5.2014., 113. lpp.).

³ COM/2019/640 final.

⁴ <https://seea.un.org/>

Vairākus gadus daudzas dalībvalstis ir guvušas pieredzi meža resursu kontu un vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu datu apkopošanā un ziņošanā par tiem. Tas ir noticis, izmantojot Komisijas (*Eurostat*) regulāras brīvprātīgas datu vākšanas un veicot eksperimentālos pētījumus, kas palīdzēja pārbaudīt ekosistēmu kontu ieviešanas iespējas ES. Šī pieredze tika nodota visām pārējām dalībvalstīm.

Attiecībā uz vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu kontiem dažas prasības jau ir izpildītas, obligāti ziņojot par vides aizsardzības izdevumu kontiem. Visaptverošāka un racionālāka ziņošana par vides subsīdijām un tamlīdzīgiem pārvedumiem tiks balstīta uz šo pieredzi un — kad tā būs ieviesta — sniegs datus par pārvedumiem, kas nepieciešami vides aizsardzības izdevumu kontiem.

Šis priekšlikums papildina izmaiņas, kas izklāstītas Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/125⁵. Izmaiņas Eiropas vides ekonomisko kontu pašreizējo moduļu datu paziņošanas tvērumā un termiņos nodrošina, ka dati labāk atbilst lietotāju vajadzībām.

Priekšlikumā arī atjaunina atsauces uz Eiropas kontu sistēmas (EKS 95) 1995. gada izdevumu. Tās aizstāj ar atsaucēm uz Eiropas kontu sistēmas (EKS 2010) 2010. gada izdevumu, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 549/2013⁶.

Šī iniciatīva nav daļa no Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (*REFIT*).

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 691/2011 ir noteikta vienota ES vides ekonomisko kontu datu vākšanas, apkopošanas, nosūtīšanas un novērtēšanas sistēma, kas vajadzīga, lai izveidotu satelītkontus, kas papildinātu Eiropas kontu sistēmu (EKS 2010).

Regulas 16. apsvērumā ir teikts, ka dažādās gatavības pakāpēs ir izstrādātas dažādas vides ekonomisko kontu kopas, un uzsvērts, ka vajadzīga modulāra struktūra, kas nodrošinātu pienācīgu elastīgumu, piemēram, lai ieviestu papildu moduļus.

Regulas 3. pantā ir noteikts vides ekonomisko kontu moduļu saraksts, kas jāapkopo vienotā sistēmā. Katra moduļa mērķi, aptvērums, datu apkopošanas un ziņošanas raksturlielumi, pirmais pārskata gads, periodiskums un nosūtīšanas termiņi, kā arī datu sniegšanas tabulas ir aprakstītas atsevišķā regulas pielikumā. Lai saīsinātu laiku, kurā tiek paziņoti daži dati, sarakstam pievienotu vairāk raksturlielumu un racionalizētu datu sniegšanas tabulas, ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2022/125 tika atjaunināti pielikumi par esošajiem sešiem Eiropas vides ekonomisko kontu moduļiem⁷.

Regulas 10. pantā ir uzskaitīti jauni vides ekonomisko kontu moduļi, kurus varētu ieviest, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, tostarp trīs jaunie moduļi šajā priekšlikumā. Šie

⁵ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/125 (2021. gada 19. novembris), ar ko groza I līdz V pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 691/2011 par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem (OV L 20, 21.1.2022., 40. lpp.).

⁶ OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.

⁷ OV L 20, 31.1.2022., 40. lpp.

trīs moduļi ir uzskaitīti arī kā attīstības jomas Eiropas vides ekonomisko kontu stratēģijā 2019.2023. gadam, ko apstiprināja Eiropas Statistikas sistēmas komiteja⁸.

Regulas 4. pantā noteikts, ka Komisijai ir jāpārbauda jaunu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanas iespējas, dalībvalstīm veicot brīvprātīgus eksperimentālos pētījumus. Šā iemesla dēļ par trim ierosinātajiem moduļiem ir veikti vairāki eksperimentāli pētījumi, kuros pārbaudītas datu apkopošanas iespējas. Attiecībā uz meža resursu kontiem un vides subsīdijām un tamlīdzīgiem pārvedumiem dažas dalībvalstis jau brīvprātīgi apkopo un paziņo Komisijai (*Eurostat*) gada datus.

Kontu sagatavošanai vides kontu sistēmā izmanto esošos datus. Labāk tiks izmantota informācija, kas iegūta no esošajām datu vākšanām.

- **Saskanība ar citām ES politikas jomām**

Vides ekonomiskajos kontos tiek apkopota ekonomikas un vides informācija, mērot vides ieguldījumu ekonomikā un ekonomikas ietekmi uz vidi. Šis priekšlikums sniedz informāciju par Eiropas zaļo kursu, ekonomikas politikas nolūkos integrējot vides ilgtspējas apsvērumus. Saskaņā ar šo regulu iegūtie dati arī palīdzēs īstenot Eiropas pusgada zaļināšanas iniciatīvas, iekļaujot ilgtspēju visās ES politikas jomās un uzraugot ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam.

Priekšlikums par meža resursu kontu moduli ir saskaņā ar klimata un meža resursu politiku. Eiropas zaļā kursa ietvaros Komisija kā vienu no savām pamatiniciatīvām iesniedza jauno ES Meža stratēģiju 2030. gadam⁹. Stratēģijā ir atzīta mežu centrālā un daudzfunkcionālā loma un mežsaimniecības (un visas mežu resursu vērtības ķēdes) devums ilgtspējīgas un klimatneitrālas ekonomikas izveidē līdz 2050. gadam un lauku kopienu dzīvīguma un pārtības saglabāšanā. Tā arī paziņoja, ka 2023. gadā tiks iesniegta likumdošanas iniciatīva par meža monitoringu un stratēģiskajiem plāniem. Meža resursu kontu modulis atbalsta ES meža stratēģiju 2030. gadam un turpmāko meža monitoringa iniciatīvu un sasaista meža politiku ar klimata, enerģētikas un bioekonomikas politiku.

Ekosistēmu kontu modulis sniedz datus, kas nepieciešami, lai aprakstītu progresu kādā no sešiem prioritārajiem mērķiem vides rīcības programmā līdz 2030. gadam¹⁰: aizsargāt, saglabāt un atjaunot bioloģisko daudzveidību un uzlabot dabas kapitālu. Šis modulis arī palīdz uzraudzīt ES dabas atjaunošanas plāna, kas ir daļa no ES Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam, īstenošanu.

Ekonomiskie instrumenti piesārņojuma kontrolei un dabas resursu pārvaldībai, piemēram, vides subsīdijas, ir arvien svarīgāki ES vides politikas instrumenti, un pastāv liela interese iegūt vairāk informācijas par to izmantošanu un efektivitāti. Vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu modulis palīdz uzraudzīt Eiropas zaļā kursa īstenošanu. Tas ietver valstu budžetu zaļināšanu, informēšanu par vides reālo cenu, atbalstu ES enerģētikas pārkārtošanai un klimata mērķiem 2030. gadam, kā arī atjaunojamo energoresursu, bioloģiskās daudzveidības, atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas politikas īstenošanu.

⁸

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191525/European+Strategy+for+Environment+Accounts/> (pieejams tikai angļu valodā)

⁹ COM(2021) 572 final, 2021. gada 16. jūlijs.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/591 (2022. gada 6. aprīlis) par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2030. gadam (OV L 114, 12.4.2022., 22. lpp.).

Regulā (ES) Nr. 549/2013 ir izklāstīta Eiropas kontu sistēmas (EKS 2010) pašreizējā versija, un Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem būtu jāatsaucas uz šo versiju.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 338. panta 1. punkts. Saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru Parlaments un Padome pieņem pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek sagatavota statistika, kas palīdz ES pildīt savus uzdevumus. Statistikai jāatbilst noteiktiem taisnīguma, ticamības, objektivitātes, zinātniskās neatkarības, izmaksu lietderības un statistikas konfidencialitātes standartiem, neradot pārmērīgu slogu uzņēmumiem, iestādēm un iedzīvotājiem.

Šā priekšlikuma mērķis ir nodrošināt vides ekonomisko kontu starptautisku salīdzināmību, paplašinot Regulas (ES) Nr. 691/2011 tvērumu un iekļaujot tajā papildu moduļus, kas uzskaitīti 10. pantā. Šajā pantā ir skaidri paredzēts pievienot jaunus moduļus un sniegts kandidātu saraksts. Pirmie trīs moduļi šajā sarakstā jau tika iekļauti Regulā (ES) Nr. 538/2014.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Subsidiaritātes principu piemēro tiktāl, ciktāl priekšlikums nav ES ekskluzīvā kompetencē.

Rīcība ES līmenī ir pamatota. Pirmkārt, Eiropas statistikai jābūt salīdzināmai starp dalībvalstīm, un tas nepieciešams, lai no dalībvalstu kopējiem rādītājiem atvasinātu ES kopējos rādītājus. Otrkārt, videi ir starptautisks mērogs un būtība. Treškārt, daži vides ekonomisko kontu izmantošanas veidi pārsniedz ES robežas, piemēram, ilgtspējīgas attīstības mērķi, tāpēc ES ir jāpiemēro globālie standarti.

Ierosinātais akts attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) jautājumu, tāpēc tas būtu jāattiecinā uz EEZ.

• Proporcionalitāte

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu.

Dalībvalstīm ir jāgatavo jaunie vides ekonomiskie konti, izmantojot kopīgas specifiskācijas, kuru pamatā ir starptautiskie *SEEA* standarti, un pēc tam jānosūta dati Komisijai (*Eurostat*) validēšanai un izplatīšanai.

Saskaņā ar proporcionalitātes principu ierosinātā regula nepārsniedz mērķa sasniegšanai nepieciešamās darbības.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Regula ir vispiemērotākais instruments, ņemot vērā priekšlikuma mērķi un saturu un to, ka ar to groza spēkā esošu regulu.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Pamatojoties uz Komisijas standartiem, tika ievērota *Eurostat* sistēma spēkā esošo tiesību aktu, tostarp Eiropas statistikas programmas, izvērtēšanai¹¹, un šī sistēma veidoja visa procesa centrālo daļu. Turklāt katru gadu tiek veikti apsekojumi, lai uzzinātu vairāk par lietotājiem, viņu vajadzībām un apmierinātību ar *Eurostat* pakalpojumiem. *Eurostat* izmanto izvērtējuma rezultātus, lai uzlabotu statistikas informācijas un rezultātu sagatavošanas procesus. Rezultāti tiek ņemti vērā dažādos stratēģiskajos plānos, piemēram, *Eurostat* darba programmā un pārvaldības plānā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikums ir apspriests ar Eiropas Statistikas sistēmu, un tehniskā informācija ar datu sagatavotājiem un lietotājiem ir apspriesta rakstiskās apspriedēs. Tas tika apspriests arī uzdevumgrupās un darba grupās vides ekonomisko kontu un monetārās vides statistikas un kontu jautājumos 2020. gada maijā un 2021. gada maijā. Turklāt pamatā esošie jautājumi tika apspriesti nozaru un vides statistikas un kontu direktoru sanāksmēs 2021. gada jūlijā un oktobrī. Ar to pašu grupu notika arī rakstiska apspriede 2021. gada decembrī. Visās šajās apspriedēs tika ierosināti tehniski uzlabojumi un vienkāršojumi.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Komisija (*Eurostat*) apspriedās ar Eiropas Statistikas sistēmas komiteju, jo valstu statistikas iestādes (VSI) ir atbildīgas par visu valstu darbību koordinēšanu saistībā ar Eiropas statistiku.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums tika uzskatīts par nevajadzīgu šādu iemeslu dēļ. Pirmkārt, Regula (ES) Nr. 691/2011 jau ir spēkā kā politikas instruments iniciatīvas vajadzībām. Konkrēti 10. pantā ir skaidri paredzēta iespēja pievienot jaunus tematiskos kontus un uzskaitīti iespējamie moduļi. Otrkārt, dalībvalstis ar Komisijas (*Eurostat*) finansiālo atbalstu (saskaņā ar 4. pantu) ir veikušas aptuveni 30 eksperimentālos pētījumus par jaunajiem tematiem. Visbeidzot, pēdējo piecu gadu laikā ir gūta pieredze, brīvprātīgi vācot datus par mežu resursu un vides subsīdiju kontiem. Visbeidzot, pastāv stabila pierādījumu bāze, un gadu gaitā ir uzkrāta pieredze.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Komisija ir stingri apņēmusies vienkāršot vai samazināt slogu, kad tā groza kādu tiesību aktu. Ar vides kontu palīdzību tiek sagatavota augstas kvalitātes statistika, atkārtoti izmantojot pieejamos datus un ierobežojot administratīvo slogu uzņēmumiem un sabiedrībai. To panāk, integrējot esošos sākumdatos un apvienojot tos stabilās aplēsēs un rādītājos, kuru pamatā ir starptautiskie standarti.

¹¹ Komisijas dienestu darba dokuments “Eiropas statistikas programmas 2013.2020. gadam galīgais novērtējums” (SWD(2021) 383, 2021. gada 15. decembris), kas pievienots Komisijas ziņojumam Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas statistikas programmas 2013.2020. gadam īstenošanas galīgo novērtējumu (COM(2021) 794, 2021. gada 15. decembris).

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums nemaina Regulas (ES) Nr. 691/2011, jo īpaši tās 4. panta, ietekmi uz ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Regulas (ES) Nr. 691/2011 7. pantā noteikts, ka dalībvalstis sagatavo kvalitātes ziņojumus un nosūta tos Komisijai (*Eurostat*). *Eurostat* papildus citiem ievaddatiem izmanto kvalitātes ziņojumus, lai validētu nosūtīto datu kvalitāti. Kvalitātes ziņojuma noteikumi attieksies arī uz trim jaunajiem moduļiem.

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 691/2011 10. pantu Komisija reizi trijos gados iesniedz Parlamentam un Padomei ziņojumu par regulas īstenošanu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Šajā priekšlikumā ir trīs panti un viens pielikums.

1. pantā ir precizēti Regulā (ES) Nr. 691/2011 veicamie grozījumi. Grozījumi ir aprakstīti turpmāk.

– 2. pants — Definīcijas

2. panta 7.–9. punktā definēti meža resursu konti, vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu un ekosistēmu konti.

– 3. panta 1. punkts — Moduļi

Eiropas vides ekonomisko kontu moduļu sarakstam g) līdz i) apakšpunktā pievieno trīs jaunus moduļus ar atsaucēm uz pielikumiem, precizējot to mērķus, aptvērumu un ziņošanas pienākumus.

– 3. panta 4.a punkts — Deleģētās pilnvaras

Jauns 3. punkta 4.a apakšpunkts pilnvaro Komisiju pieņemt deleģēto aktu, lai lemtu par to, par kuriem ekosistēmu pakalpojumiem, kas jau ir iekļauti datu sniegšanas tabulās IX pielikuma (monetārās vērtības) 5. iedaļā, tiks ziņots. IX pielikuma noteikumi nosaka ekosistēmu pakalpojumus fiziskās un monetārās vienībās. Ekosistēmu pakalpojumi monetārās vienībās būs ekosistēmu pakalpojumu apakškopa fiziskās vienībās.

– 5. panta 2. punkts — Datu vākšana

Dalībvalstis var izmantot inovatīvas pieejas, kas jau nav noteiktas 5. panta 2. punktā.

– 8. pants — Atkāpes

Ietver iespēju pieprasīt atkāpi no datu paziņošanas par trim jaunajiem moduļiem.

– 9. pants — Deleģēšanas procedūra

Paplašina deleģētās pilnvaras, pievienojot atsauci uz jauno 3. panta 4.a punktu.

– 10. pants — Ziņojums un pārskatīšana

Atjaunina jomas, lai tās iekļautu šīs regulas īstenošanas ziņojumā Parlamentam un Padomei.

– IV pielikums — Vides aizsardzības izdevumu konti

No IV pielikuma svītro raksturlielumu “vides aizsardzības pārvedumi (saņemtie/izmaksātie)”, jo to vāks saskaņā ar jauno VIII pielikumu.

– Jauni pielikumi

Regulai pievieno šādus trīs jaunus pielikumus: VII pielikumu par meža resursu kontiem, VIII pielikumu par vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu kontiem un IX pielikumu par ekosistēmu kontiem.

– Atsauces uz ES27 un EKS 2010

Aizstāj visas atsauces uz “ES 28” ar “ES27” un “EKS 95” ar “EKS 2010”.

Priekšlikuma 2. pants atceļ dalībvalstu pienākumu ziņot datus par vides aizsardzības pārvedumiem (noteikts spēkā esošajā IV pielikumā par vides aizsardzības izdevumu kontiem), tiklīdz saskaņā ar VIII pielikumu ir iesniegtas visaptverošākas un racionalizētākas datu kopas par vides subsīdijām un tamlīdzīgiem pārvedumiem. Tas nodrošina, ka tiek novērsta dubulta ziņošana.

3. pantā noteikts šīs regulas spēkā stāšanās un tiešas piemērošanas datums. Izņēmuma kārtā 1. panta 7) punkts ir jāpiemēro no 2025. gada, jo raksturlieluma “vides aizsardzības pārvedumi (saņemtie/izmaksātie)” vākšana VIII pielikumā sākas tikai 2025. gadā (sk. VIII pielikuma 4. iedaļu).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko attiecībā uz jaunu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanu groza Regulu (ES)
Nr. 691/2011**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 338. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 6. aprīļa Lēmums (ES) 2022/591¹², ar ko nosaka vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2030. gadam, apstiprināja, ka pareiza informācija par galvenajām tendencēm, problēmām un vides pārmaiņu virzītājspēkiem ir būtiski faktori, lai izstrādātu un īstenotu efektīvu politiku un nodrošinātu lielākas pilnvaras iedzīvotājiem. Būtu jāizstrādā instrumenti, lai uzlabotu sabiedrības informētību par saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi. Viens no šādiem instrumentiem ir vides ekonomiskie konti.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 691/2011¹³ 10. pantā noteikts, ka Komisijai jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par minētās regulas īstenošanu un, ja vajadzīgs, ņemot vērā Regulas (ES) Nr. 691/2011 4. panta 2. punktā minēto eksperimentālo pētījumu rezultātus, lai ierosinātu ieviest jaunus vides ekonomisko kontu moduļus, piemēram, ar vidi saistītus pārvedumus (subsīdijas), meža resursu kontus un ekosistēmu pakalpojumu kontus.
- (3) Jaunajiem moduļiem ir jāsniedz tiešs ieguldījums Savienības politikas prioritātēs “zaļā izaugsme” un “resursefektivitāte”.
- (4) Apvienoto Nāciju Organizācijas Statistikas komisija pieņēma integrēto vides ekonomisko kontu sistēmas (“*SEEA*”) centrālo regulējumu kā statistikas standartu savā 43. sesijā 2012. gada februārī un *SEEA* ekosistēmu kontus (1. līdz 7. nodaļu, kurās aprakstīta kontu sistēma un fiziskie konti) — savā 52. sesijā 2021. gada martā. Šajā regulā noteiktie jaunie moduļi pilnībā atbilst *SEEA*.
- (5) Lai varētu veikt savus uzdevumus saskaņā ar Līgumiem, jo īpaši tos, kas saistīti ar vidi, ilgtspēju un klimata pārmaiņām, Savienībai ir vajadzīga atbilstīga, visaptveroša un ticama informācija. Pierādījumos balstītai lēmumu pieņemšanai nepieciešama

¹² OV L 114, 12.4.2022., 22. lpp.

¹³ OV L 192, 22.7.2011., 1. lpp.

mērķiem atbilstīga saskaņā ar augstas kvalitātes kritērijiem veidota statistika, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 223/2009¹⁴.

- (6) Lai labāk uzraudzītu progresu virzībā uz zaļu, konkurētspējīgu un noturīgu aprites ekonomiku un uzraudzītu progresu virzībā uz ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu Savienības kontekstā, ir vajadzīgi papildu dati.
- (7) Ekonomikas un finanšu padomes 2020. gada 6. novembra secinājumos par Eiropas statistiku Eiropas statistikas sistēma tiek mudināta reaģēt uz jaunajām informācijas prasībām, kas izklāstītas Eiropas zaļajā kursā, tostarp tām, kuras saistītas ar Eiropas vides ekonomisko kontu programmas pārskatīšanu un paplašināšanu.
- (8) Eiropas Revīzijas palāta 2019. gadā publicēja Īpašo ziņojumu Nr. 2019/16 “Eiropas vides ekonomiskie konti: var uzlabot to lietderību politikas veidotājiem”¹⁵. Minētajā ziņojumā norādīts, ka ir vajadzīgi pilnīgāki dati par mežiem un ekosistēmām un pilnībā jāīsteno meža resursu konti.
- (9) Regulas (ES) Nr. 691/2011 5. panta 2. punktā ir uzskaitīti avoti, kurus dalībvalstis var izmantot, lai aplēstu vides ekonomiskos kontus. Lai nodrošinātu elastīgumu un samazinātu administratīvo slogu respondentiem, valstu statistikas iestādēm un citām valstu iestādēm, būtu jāļauj dalībvalstīm izmantot inovatīvas pieejas. Dalībvalstīm vienmēr būtu jāinformē Komisija un jāsniedz sīkāka informācija par šo pieeju kvalitāti, lai Komisija varētu novērtēt datu kvalitāti.
- (10) Tā kā Savienībā pašlaik ir 27 dalībvalstis, ir lietderīgi atsaukties uz “ES27”.
- (11) Regulas (ES) Nr. 691/2011 10. pantā uzskaitītais iespējamo nākotnes Eiropas vides ekonomisko kontu saraksts ir jāatjaunina, lai tos saskaņotu ar pašreizējām Savienības politikas prioritātēm.
- (12) 1995. gada Eiropas kontu sistēmu (EKS 95) aizstāja ar 2010. gada Eiropas kontu sistēmu (EKS 2010), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 549/2013¹⁶.
- (13) “EKS 2010” ietver atsauces sistēmu ar kopējiem standartiem, definīcijām, klasifikācijām un uzskaites noteikumiem, kas vajadzīgi, lai sagatavotu dalībvalstu kontus Savienības statistikas prasībām.
- (14) Lai ņemtu vērā ekosistēmu pakalpojumu vērtības noteikšanas metodikas pašreizējo attīstības stadiju, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu, lai papildinātu regulu, nosakot, par kuriem ekosistēmas pakalpojumiem, kas jau ir iekļauti IX pielikuma 5. iedaļas datu sniegšanas tabulās, būtu jāziņo monetārās vērtības, pirmais pārskata gads, kā arī saraksts ar pieņemamām metodēm minēto monetāro vērtību noteikšanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienu Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, Euratom, ar ko nodibina Eiropas Kopienu Statistikas programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

¹⁵ <https://www.eca.europa.eu/lv/Pages/DocItem.aspx?did=51214>

¹⁶ OV L 174, 26.6.2013., 1.–727. lpp.

2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹⁷. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (15) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, ieviest jaunus vides kontu modeļus spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā Eiropas statistikai par *EEEA*, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet minētos mērķus konsekvences un salīdzināmības dēļ var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (16) Ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Statistikas sistēmas komiteju,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) Nr. 691/2011 groza šādi:

1) regulas 2. pantam pievieno šādus punktus:

- “7) “meža resursu konti” ir meža resursu aktīvu konti, kas ietver kokaugiem klātu zemi un kokmateriālus uz kokaugiem klātas zemes, un mežsaimniecības un mežizstrādes saimnieciskās darbības konti;
- 8) “vides subsīdijas un tamlīdzīgi pārvedumi” ir kārtējie un kapitāla pārvedumi, kā definēts EKS 2010, kas paredzēti, lai atbalstītu darbības vides aizsardzībai un valsts resursu un saistīto produktu aizsardzībai;
- 9) “ekosistēmu konti” ir kontu kopums, kas izveidots, lai sniegtu konsekventu informāciju par ekosistēmu apjomu un stāvokli un par pakalpojumu plūsmām no šīm ekosistēmām sabiedrībai.”;

2) regulas 3. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punktam pievieno šādus apakšpunktus:

- “g) meža resursu kontu modulis, kā norādīts VII pielikumā;
- h) vides subsīdiju un tamlīdzīgu pārvedumu kontu modulis, kā norādīts VIII pielikumā;
- i) ekosistēmu kontu modulis, kā norādīts IX pielikumā.”;

(b) pantā iekļauj šādu jaunu 4.a punktu:

“4.a Komisija (*Eurostat*) veic metodisku pētījumu un priekšizpēti par ekosistēmu pakalpojumu monetāro vērtējumu. Pamatojoties uz šā pētījuma rezultātiem, Komisija var papildināt šo regulu, lai ar deleģētu aktu noteiktu, par kuriem ekosistēmu pakalpojumiem, kas jau ir iekļauti IX pielikuma 5. iedaļas datu sniegšanas tabulās, ziņo monetārās vērtības, pirmo pārskata gadu, kā arī sarakstu ar pieņemamām metodēm šo monetāro vērtību noteikšanai.”;

¹⁷ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

3) regulas 5. panta 2. punktam pievieno šādu tekstu:

“d) jebkādi citi attiecīgi avoti, metodes vai inovatīvas pieejas, ciktāl tās ļauj sagatavot datus, kas ir salīdzināmi un atbilst piemērojamajām konkrētajām kvalitātes prasībām.

Dalībvalstis, kuras nolemj izmantot avotus, metodes vai inovatīvas pieejas, kas minētas d) apakšpunktā, gadā pirms pārskata gada, kurā tiks ieviests avots, metode vai inovatīva pieeja, informē Komisiju (*Eurostat*) un sniedz sīkas ziņas par iegūto datu kvalitāti.”;

4) regulas 8. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Lai saņemtu atkāpi saskaņā ar 1. punktu attiecībā uz VII, VIII un IX pielikumu, attiecīgā dalībvalsts ne vēlāk kā [*Publikāciju birojs — ierakstīt precīzu datumu, kas ir 24 mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā*] iesniedz Komisijai pienācīgi pamatotu pieprasījumu.”;

5) regulas 9. pantu groza šādi:

(a) panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Pilnvaras pieņemt šīs regulas 3. panta 3., 4. un 4.a punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz pieciem gadiem no 2011. gada 11. augusta. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms 5 gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 3., 4. un 4.a punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.”;

(b) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Saskaņā ar 3. panta 3., 4. un 4.a punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

6) regulas 10. panta pirmo ievilkumu aizstāj ar šādu:

“ – jaunu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanai, piemēram, ūdens resursu kontiem (kvantitatīviem un kvalitatīviem), resursu pārvaldības izdevumu kontiem, subsīdijām vai atbalsta pasākumiem, kas var kaitēt videi, un atkritumu kontiem,”;

7) regulas IV pielikuma 3. iedaļā svītrot vārdus “vides aizsardzības pārvedumi (saņemtie/izmaksātie)”;

8) visas atsauces uz “ES 28” un terminu “EKS 95” visā tekstā un pielikumos attiecīgi aizstāj ar “ES27” un “EKS 2010”;

9) Regulai (ES) Nr. 691/2011 pievieno VII, VIII un IX pielikumu, kas izklāstīti šīs regulas pielikumā.

2. pants

Datus par vides aizsardzības pārvedumiem (saņemtajiem/izmaksātajiem), kas iepriekš iesniegti saskaņā ar IV pielikumu, iesniedz saskaņā ar VIII pielikumu. Dalībvalstis vairs nesniedz datus par vides aizsardzības pārvedumiem (saņemtajiem/izmaksātajiem) saskaņā ar IV pielikumu.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Regulas 1. panta 7) punktu piemēro no 2025. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*